

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Piacszor 452 szám alatt.

Megjelen e lap hetenkint négyszer u. n. v. a. s. á. r. nap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 kr.,
krajczár osztrák ért. s minden hirdetés után 30 kr helyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:
Középtetza, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, máj. 9-kén 1862.

(D) A miniszteri felelősség eszméjének Európázerte honosulása természetes következménye a műveltség általánosulásának és a democrat elem fejlődésének.

Míg az alkotmány tényezője csak a nemesség volt, mely helyzeténél fogva az időszerű műveltség kelleit nem nélkülözte, addig az alkotmányos kormányzat a széleskörű municipalis rendszerrel, s a felelős kancellárok ellenőrzése mellett mehetett; mert csak egy érdek volt, melynek a kormány engedni kényszerült, minthogy ezen egy érdek megsértésével magának eszközeit nem találta, kikkel a kormányzást tovább vihesse. Nálunk például az egész hivatalviselés és törvényhozás joga a nemességnél levén, a kormányzás a nemesség és így az akkori állam jogait sértő intézkedést ki nem vihette éppen a nemesség által, és ebben állott a municipium ellenállási és fenntartó képessége.

A közös műveltség terjedésével a helyzet tetemesen változott. A társadalom legalsóbb osztályaiból képesek voltak, a nyilvános iskolák s a czélszerű nevelési rendszer által, magas képességek emelkedni ki, s már-már a nép fiainak vasszorgalma által a tudomány s műveltség terén az aristocratia csaknem túlszárnyaltatott. Az emberiség joga repraesentálta magát, ezen alacsony sorsból magas szellemi színvonalra emelkedett egyéniségekben, s a szív nemes ösztöne tette föl azon kérdést: miért birjon valaki több joggal azért, mert biborban született, s egész életén át kényelmes sorsa közt töltéssel töltötték fejébe a tudományt; miért birjon több joggal annál, ki e szellemi felsőbbiséget tiz annyi küzdelemmel, iz-zadással, fáradsággal megszerezni képes volt?

Mihelyt a nép fiai elérték az aristocratia szellemi fejlettségében, azonnal megkondult az elő-jogok végőrája, de egyszersmind az államkormányzat, és a jogvédelem terén is egészen új helyzet állott elé.

A nép új erőt nyert a democratiában; de ezzel ellentétben a kormányzat is új eszközöket talált. A hivatali fizetések magasra emeltettek, hogy ingerrel birjanak; elég szegény volt már, kit a pénz csábított; és láthatuk Franciaország évszázados politikai hallucinationál, hogy ott minden uralkodásforma, a republika ugy, mint az imperialismus, a királyság ugy, mint a socialismus kész eszközöket talált; egyik sem szorulna meg tisztviselőkből, kezelőkben, csak jól fizessen. A jog merev és tiszta felfogása, a régi polgári szellem általánossága, a pénzkeresés, hatalom, vagy utolsó esetben a megszokott kényelmes életbeni önfentartás szükségai mellett elveszett.

Maga az érdek is százzértü lett, a mint a társadalom minden osztály a közjog terére lépett. És így maga a nép, a belőle kiemelkedettebbek érdemeért követelt s megadott jogélvezettel, a maga nyers nagy tömegében általános többségileg, a magasabb jogfogalmak teljes ismeretlenségével s a magasabb polgári kötelességekre képtelenül lépven be az alkotmányosság sáncaiba, hogy ezen erő a közre hatni képes legyen, mulhatlanul szükséges volt ezen nyers anyagot erkölcsileg feldolgozni, vagy is befolyását a közügyekre, saját képességének színvonalára allítani.

Igy e végső réteg többé nem lehet képes azon ellenőrködésre, azon jogvédelemre, mely addig az aristocratianál közös életmódja, közös sorsa s így közös érdekénél s mindezek felett és által közös műveltségének teljes összehatásánál fogva sikerült.

E nyers erő felhasználásával, felalkalmazásával sokat küzdött Franciaország s utóljára is rövid alkotmányos korszakát a választó képviselet, a népképiselet és a miniszteri felelősség által érthette el.

Igaz, hogy e nem volt elég szilárd alap arra, hogy meggátolja ott az 1848-ki forradalmat, s hogy meggátolja a despotismust abban, hogy a dec. 2-ki államcsinyt a nyers tömeg suffrage universell-je alapján kivigye s igazolja ezáltal, hogy a tömeg meny-

nyire képtelen saját szabadságának eszközeit meg-
itélni; de vajjon nem még folytonosabb lenne a népek hanykódása az absolutismus és forradalom közt, ha a miniszteri felelősség helyébe egyedül a megyei autonómia állítatnék, ha a nyers tömegnek kellene megbírálania a kormányt; a nyers tömegnek, melyre egy kormány éppen a nép adójából gyakorolhatná a legnagyobb corruptiot.

És érne e most valamit a municipiumok értelmiségének ellenszegülése, megakadályozhatja-e a kormányzást a megtagadás? Lehányja a kormány az ellenszegülőket, s helyökbe azonnal más réteg áll elé. Tökéletesen vége annak, hogy a jogvédelem az autonomikus lét végső rétegei által érvényesítessék.

A parlament lett a központ, melynek irányja mellett a nép lelkesedik, mely a közvéleményt vezérelni képes, és a melynek irányát és igaz szándékait a parlamenti életet figyelemmel kísérő európai népek közvéleménye elítéli s helyesli, vagy kárhoztatja mind addig, míg vagy a kormány vagy illetőleg a parlament eszméi az emberiség közös eszméivel összhangzásba hozhatnak.

Igy egy magas pontot kell, hogy elfoglaljon saját viszonyainak értelmezésénél minden ország, hogy e pontról védokait egész világ hallgathassa. E magas pont a népképiselet. És így szabatosított szellemi erővel kell a kormánynak ott állania, hogy a túlzott követeléseket mérsékelje, hogy eljárását az igazság napfényénél nyíltan mutassa fel; ezt pedig csak tárczákra osztott felelős miniszterséggel érheti el. A mint lehet egy birodalomban egyes országoknak képviselote, éppen úgy kell organumoknak lenni ott a kormány részéről, a kik ezen képviseletnek azon tárgyakról, melyek e képviselet legislatioja körébe tartoznak, felelősek legyenek.

A régi municipiumok ellenállási képessége csaknem teljesen elveszett. A régi gyakorlott katonák hiában állják ki ott a sarat; láthatjuk, hogy vén huszárok leszünk ma-holnap, s más réteg s más fogalmak fognak dönteni. A tömeg többé nem vezérkedhetik, az észnek kell vezérkednie; a népé a közvélemény, de csak e közvélemény választottjai lehetnek képesek, ugy a magasb politikai kérdésekhez hozzászólani.

Igy mi buzgunk a miniszteri felelősség eszméje mellett utolsó óránkig; s örvendünk, hogy Ausztria is rátért azon eszmére, mit a mi törvényhozasunk reánk nézve már 1848-ban kimondott.

A londoni világkiállításról

A magyar lapok is megkezdék értekezéseiket. A „P. Napló” a kiállítás napját megelőzőleg a következő értesítést vette: A megnyitás előestéjén írom e sorokat, éppen a palotából jövök, hol reggel 9 óra óta magyar biztosokkal időztem. Nemcsak a magyarországi, de az összes világkiállítás, az angol coloniák kivételével, nem lettek készen tárgyak felállításával; ledhátrabb mégis mi és a francziák vagyunk, s bármily erőmegfeszítéssel, a kiállítás complet még 14 nap múlva sem lesz. Daczára ennek, az ünnepélyes megnyitás a királyné biztosai és a porosz koronaherceg által holnap délután fél két órakor végbe fog menni, a ceremóniákat kivéve erről nem sok épületest vagy újat lehet írni. A mint értesültem, a kiállítás a holnapi ünnepély után 8—14 napra ismét be fog zárni, míg a kiállítók a felállítás- és elrendezéssel készen lesznek, azért a kiállítás akarja látni, május vége előtt ne igen induljon Londonba.

Magyarok közül megérkeztek gr. Waldstein, gr. Széchenyi Ödön, Kappel Frigyes, Eboczky Imre, Pekári, Sztáray stb.

A királyné ma este utazik egész udvarával Skóciába.

A magyar ügynökség május 1-én napján megnyitattik, és azt hiszem, diszére fog válni a magyar utazóknak, de hasznára is, mert a szállás dolgában London most oly drága, hogy bizony minden ember felsül, ha azt hiszi, hogy bármely hotelből napjára 2 font sterlingen alól megszabadul, középszerű hotelokban csak hálószobáért 4—5 frtot vesznek, ugyanannyi a reggeli és szolgálat, ebed bele nincs érte. A magyar ügynökségnek azonban rendelkezésére vannak már szállások készen hetenkint 30—40 schillingjével az ügynökség közelében.

Széchenyi Ödön a kiállítás rendezése körül dolgozik, mint bármely napszámra. (Érkövy közlése).

A „M. O.” magáról a kinyitási ünnepélyről röviden következőleg értesített:

Bár a gyászoló királyné jelen nem léte s az üres székek által képviselt királyság, sőtét fátyolt borította ez ünnepélyre, a hatalmas szigetbirodalom fővárosa ily alkalmakkor mégis annyi fényt és gazdagságot képes felmutatni, melyet bárhol másutt a continenssen hiában keresnénk. Így daczára az 5 guinéenyi (25 frt) belépti díjnak 50,000-nél több néző özönlött az ünnepély nagyszertű színhelyére. A bizottmány egyik alig menthető tévedése még annak idején tétetett jóvá; nem akartak t. i. a kiállítóknak a megnyitási ünnepélyre szabad beléptet engedni a terembe, a mire ezek nagy megbántódási meetinggel akartak felelni s az általuk kiállított tárgyakat leborítani. De e felleg szerencsésen elvonult s május elseje reggelén békességben nyilhattak meg a kiállítási palota kapui. Mindenki oly jó helyet foglalt el, mint a milyen jutott, a kiválók alant vagy a keleti torony közelében, a többi közönség a galeriák bosszában, melyeken a menetek végig kelle vonulni. Sokan alig láttak többet, az arany-szegélyt kalapoknál, sokan annyit sem, ez azonban nem zavarta a közmegelegedést, a mulatság súlypontja ép abban rejlett, hogy 5 guinees helyet lehetett elfoglalni. A hivatalos menet 1 órakor érkezett meg udvari bintókban. A zenekar a „God save the Queen” hymnust hangzattatá, mindenki felállott, a férfiak levelek kalapjaikat, s a cambridgei hg., mint a királyné képviselője, a trónnal szemközt foglalt helyet, oldalán a porosz koronaherceg s Oskár svéd herceg.

Mindjárt utánuk Palmerston l. következett. Megjelenésekor mindentűnmen éljenek harsogtak, miket a jó színen s erőben lévő agastyán megelegedett mosolylyal viszonzott. Ő Felsége első miniszterét a lordkancellár követé köpenyével s roppant fehér parókájával, utána következtek a lordkamra s a képviselőház palczavivői, a bizottmány tagjai s az egész hivatalos kíséret, mindnyája azon régies öltözetekben, melyek brit-dinzenmet jellemét képezik.

Mintán a cambridgei hg. helyét elfoglaltá, a 400 énekesből s 2000 zeneművészből alakult zenekar a külön ez ünnepélyre költött darabokat kezdte előadni. A zenedarabokat szónoklatok váltották fel. Granville l. a külhatalmasságok kormányainak megköszöné részvétüket, ismétlé, hogy a kiállítás valamennyi osztálya számára, a képzőművészeteket kivéve, érem-alakban díjak fognak kiosztani s megnyugtató a kiállítókat, hogy a kiállított tárgyak fölött egy az igazságosság elveitől vezérelt jury fog itélni. A cambridgei hg. a bizottmány buzgóságát melegen dicsérte s a kiállítás megnyitottának mondta. E pillanatot trombiták harsogása, a Hydeparkban felállított ágyúk dörgése s a zene és énekes kar allelujája jelenté. Még egyszer hangzott a God save the queen, hurra kiáltozás s a menet távozott. Erre a közönség a galeriákban oltzott szét s a kiállított tárgyakat tekinté meg, de bár a cambridgei hg. megnyitottának is mondá a kiállítást, a nézők mindamellet számtalan tirt láttak, mely betöltését várja. Csak a képzőművészetek osztálya mondható teljesen elrendezettnek. A megnyitási ünnepély napján London utcái s házai zászlókkal valának díszítve.

Az erdélyi muzeum részére 1862-dik évi aprilis havában beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek s kéziratok: Szolnoki Jármí Imrétől, Horatius, ford. Szentmártoni József által. S. Patak, 1860. — Toldi Ferencztől, Mikes Kelemen levelei Pest, 1861. 2 köt. és Beszédek dr. Toldi Ferencz egyet. tanári székebe igatásakor. Pest, 1861. — Mike Sándortól, Szent Irás. Káldi fordításból. Kiadta B. Szepessy Ignác. Pozsony, 1835. 6 köt. — A berlini kir. akademiától, Monatsberichte aus dem Jahre 1861. Berlin, 1862. 1 köt. — Az erdélyi főkörmányszéktől, Erdély helységeknek névlajstroma. Kolozsvárt, 1861 2 péld. — Gyulay Páltól 1 rőpirat. — Stein János nyomdájától 2 kötetezett példány. — gr. Mikó Imre ő exejától, Mikes Kelemen eredeti levele gr. Mikes Istvánhoz 1759 jan. 5-ről, s a gróf válaszában fogalmazata kormányzó gr. Kemény lectájával. — Székely Károlytól, Székely Zsigmondhoz II. Rákóczi Ferencz ezeres kapitányához írott eredeti levelek (1704—1708) 37 darab.

II. Régiségek: Gr. Lázár Miklóstól, Székes-Fehérvárt talált mozaik darabocskákat.

III. Érmek: Gr. Mikó Imre ő extjától, porosz koronázási ezüst tallér 1861-ből. — Kónya Andrástól, Bethlen Gábor ezüst pénze 1624-ből. — N. N.-től XVII. századi magyar ezüst érem 3 drb.

Kolozsvárt, május 8. 1862. közli:
Szabó Károly
muz. könyvtárnok s a régiség- és éremtár ideiglenes őre.

Bűződ, május 1. 1862.

Czáfolat. *)

A „Kolozsvári Közlöny” idei 32. 45. és 47-dik számaiban megjelent az udvarhelyi ref. egyházmegyét érdeklő óvástételre nézve.

Első a Bacsoni Ádám ur óvása a „K. K.” 32. számá-

*) Ezen czáfolatnak becses lapjaikba felvételre tisztelettel felkértem az erdélyi minden lapok t. cz. szerkesztőseit.

ban, hol a mondatik, mikép a szék meghatározta, hogy a sz. udvarhelyi ref. tanoda részére 1856-ban tett s az egyházak papjai és o. tanítóira jövedelmök arányában kiosztott s évenként fizetendő örök alapítványt ezen 1862-ik éven kezdve megtagadja. A jegyzőkönyvben pedig ez áll: „Kivánna magát papitársaságunk a jelölt iskolának tett erkölcsi kötelezettsége ereje alól fölmenni, azon feltétel alatt, hogy minden e. személyek, papok és iskolamesterek, kik még hátralevő tartozásaitak bé nem adták, azokat a legközelebbi időben beharcoltatva papitársaságunk lebetű indokait legott az ezen tétel alól felszabadulást iránt rendbeszedve, kezdje és tegye meg a szükséges lépéseket.” Így tehát elhamarkodás- vagy éretlenség szüleménye B. A. óvástétele, oly tény ellen, mely nem hogy végrehajtva, de meghatározva sincsen. Az óvástétel nem vétett fel r. székünk által, mert a tanácskozás folytán az óvakodó ur sem ellen, sem mellett semmit sem szólott; nem az enunciatio alkalmával is, s csak a székezés végén a jegyzőkönyv hitelesítésekor jelent meg indokolt óvást; mi egyházmegyénk gyakorlata szerint soha ilyenkor senkitől fel nem vétett. Különben is, ha óvakodó ur az áldozattételkor nem cegedte magát az áldozattétel közbe soroztatni, következésképp e tárgybán óvakodási joga sem lehetett.

A mi a Kelemen János 45. sz. „K. Közlöny”-ben Baczoni ur már a fenebűbűben kimutatott alaptalan óvástételere fektetett nyilatkozatát illeti, az az alappal együtt el esik azon megjegyzéssel, hogyha nem kíván az egyházmegye erkölcsi kötelezettsége állítólagos megtagadásának dicsőségében osztozni, vajha osztoznék a kötelezettség teljesítése dicsőségében! hogy így becses neve a nem fizetők sorában ne lenne elől olvasható.

Végül, mi a „K. Közlöny” 47. számában Zajzon Ferenc és László Ignác a másokra ruházott, de őket méltán megillető „izgékony töredék” által aláírt óvást illeti, abban a mondatik, hogy a r. szék határozata törvénytelen, midőn az az által érdeklített úgy a r. szék második napján egy izgékony töredék által megszólva csak bécsémpésztetett tárgyalás alá sat. De az első nap eltárgyaltnak látszván minden iskolai s egyházi közügy, a papság nagyobb része haza távozott, kik közüliek éppen alóltak is.

E nem áll; mert igaz, hogy két paptársunk a székezés második napján reggel a tárgyalás előtt eltávozott, de koránt sem maga ezen óvástétel főhőse, hanem csak aláírásra vezényelt közkatonája, s még egy paptársunk; maga pedig jelen volt második nap ebédén is, tehát a tárgyalás után is, s mint illőknek éppen kötelessége lesz vala, bír szokása ellenére, jelen lenni végig a székezésen s ha tévedt volna a szék, azt bücs tanácsával jó utba igazítani, nem pedig dicsőségét a tractus rágalmazásában keresni. Így hát az óvástétel alatti tárgy nem bécsémpésztetett, hanem törvényesen tárgyalatott az összes jelen volt papság által; megemlítvén itt azt, hogy ha emelkedtek is olykor-olykor panaszhangok a tanári eljárások ellen, az óvakodók nem voltak akkor soha némák, sőt nagyon is beszédese, mint az iskola ügyeivel ismeretesebbek.

Legnagyobb bűn e pontban az, hogy szeretve tisztelt s az iskola ügyében mindenkor a legmélyebb szavakat emelt t. esperesünk ellen is, egy mézeshegyi ugyan, de mégis szűró nyil-dőfűst intéznek óvakodók. Egyházmegyei gyűléstünk minden tárgyat körözteni még eddig nem volt szokásban; nem is tudhatja egy elnök, micsoda tárgyak, indítványok merülhetnek föl a gyűlés folyamában; ama nyilvánosság elébe huzott úgy, mint indítvány jelentetett be és vétett fel, mi ellen óvakodnak. Azt tehát, mint alaptalan gyanúsítást komolyan visszautasítjuk. És így az első pont, mint a mások képzelt hallgatására építeni célzott dicsőségadás beteges virága, hervadtan mint kő hull alá a közvélemény elébe, mely előtt felvinni akart. Tilakozván egyzersmind e pontnál azon óvakodók gőgös szavaiból kivonatolt föltevés ellen, mintha nélkülük az egyházmegyei gyűlés nem is tekintethetnék annak, s irányadói, nélkülözhetlen tényezői ők volnának.

A 2. és 3-dik pont alatti tétel önmagában összeomlik, miután az alap, melyre van építve a B. A. és K. J. óvasaira tett helyreigazításban meg van döntve, csak azon megjegyzésünk lehet: mi oly hazafiának, oly buzgó adakozónak a szentügy oltárára, mint óvakodók, magunkat tudjuk, érezzük s ha egyházmegyei könyvtárunk, árvaintézetünk sat. sorsa nem a legjobb lábon áll, bizonyára nem egészen mások hibája, ha még a magoknak oly nagy hazafiságot és közügy melletti lelkesültséget átfaltat óvakodók is többszöri felszólítás s így erkölcsi kényszerítés következtében tesszik meg kötelességüket amaz intézetek irányában.

Mely feunnebbi czáfolatot egyházmegyénk érdekében szükségesnek látta r. székünk, midőn az érintett óvakodások által annak közügyek pártolásában s áldozatkészségében mind eddig közönségesen elismert és tények által is bebizonyított jó hírnevét megáldadva érezte.

A Bözödön, május hava 1-én tartatott r. szék megbi-
zásából közli:
Karácson Mózes,
a sz. udvarhelyi ref. e. megyében r. jegyző.

Lukafalva, apríl 27. 1862.

Nyitköszönet.

A lukafalvi és ilenczfalvi egyesült ref. megye kebeléből, a m.-vásárhelyi főiskolában tanuló ifjak, néhány lelkes helyi fiatal hölgyek, rokonai- és testvéreikkel, mükedvellő társulattal alakulva; apr. 22-én az iskola javára előadták „A vénbáncos és fia a huszár” című népsziművet. Az előadás a számos vidéki és helyi közönség teljes megelégedéséig sikerült. Mai napon a presbiteriummal is között szoros számadás szerint 17 ft 49 kr-ra o. é. ment költséges felüli tisztázódalmat 21 ft 50 kr-t o. é. és hat darab ezüsthuszart adtak be az iskola pénztárába.

E nemes tettet az illetők megnyugtatósa végett midőn nyilvánosság eleibe juttattuk; megem és a nevelésügy nevében hálás és szíves köszönetet mondok:

A derék ifjaknak, kik rövid husvétii szütnidejüket ily szép és jótékony időtöltésre fordították. Isten segélje, hogy előhaladva pályájukon, s megynék kebeléből, tanulásaik után, anyaszentegyházunk és hazánk szolgálatában érdemeket szerzett Barták, Benkők, Deákok, Dózák, Inezék, Kakasiak, Mátyások, Szászok méltó társai, s illetőleg utódaivá beteljesedjenek!

A lelkes fiatal hölgyeknek, kik felül téve magukat, az itt ott hallatszó előítéleten, részvétükkel a kivített le-
hetségesítették. Adjá Isten, hogy jó szívűk legkedvesebb vágyai beteljesedjenek!

A m.-vásárhelyi mükedvellő egyesületnek, melynek választmánya segédkezet nyújtani, alczákat kölcsönözni szíves volt. Isten áldja meg a jótékony egyet választmányát és minden egyes tagjait s cselekedje, hogy ne csak farsadalmak és segedelmek, hanem példák által is, mentől több helyeken, hathassanak a köz jó előmozdítására.

A teremi uradalom új birtokosa gróf Bethlen Kamilló ő mlgának, ki egy 20 kora belépti jegyet 4 o. é. frton kegyeskedett váltani, K. kis-miklósi t. Nagy István urnak; ki három 50 kora jegyért 6 ezüsthuszart, t. Benkő József urnak, ki egyért egy o. é. frtot adott, és az egész igen tisztelt közönségnek, kik jelenlétükkel kedveskedtek. Isten áldja meg egyen-egyen közjóra mindig áldozni készséggel és tehetséggel.

Ilenczfalvi t. Mátyás Sámuel urnak, ki téres csütrében alkalmas helyiséget és szinpad állításra szükséges anyagokat adni szíves volt, valamint lukafalvi t. Kolozsvári Lajos urnak, ki a szinpadot felállította, helyiséget elrendezte. Légyen Isten előtt kedves áldozatunk, farsadalmunk.

Rákosi Lajos s. k.

lukafalvi és ilenczfalvi ref. pap.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Stégert, sikerült megnyerni derék szinigazgatóknak, hogy még a jövő hétfőn és szerdán „Ernani”-ban és a „Kunok”-ban fellépjék, s így nagyszerű műtélvezetre még a jövő héten is kilátásunk lehet.

— A „Korunk” tegnapi számában megjegyeztet tesz a brassói román műkiállításról közleményünk. Minden értelmes olvasó észrevehette, hogy ott sajtó hiba történt, kimaradván a „román szó”, sőt tegnap előtti újdonságaink közt e sajtó hiba éppen ki is volt igazítva. Sajnáljuk, hogy a „Korunk”, a mely napon itélni akart, nem vette magának azon fáradságot, hogy már az előtti napon megjelent kiigazításunkat elolvassa. Megrovászerző reflexioja e szerint ártatlan fejünket méltatlanul sújtván, megvárjuk lapitársunk lovagiaságától, hogy t. közönsége előtt feloldoz azon nem érdemelt vád alól, mintha mi ép oly jól ne emlékeztünk volna mind a pesti, mind a kolozsvári műkiállításokra.

— „N. N.”-ben olvassuk, hogy gróf Nostiz Albert csehországi főmarsal az államminisztertől levelet kapott, mely a grófnak a februári alkotmány irányában követett ingadozó és kétértelmű magatartását tárgyalja.

— Az újdíki „Srbobran” írja, hogy Stratiimirovic tábornok kedvezőtlen hírekkel tért Bécsből vissza. — A kormánykörök kételkedni kezdenek a felett, hogy a Woiwodina visszaállítása az összes nép osztatlan kívánalma lenne, miért is a „Srbobran” egy indítványt tesz, melyszert a tavalyi Congressus néhány tagja qua deputatio rándulna Bécsbe fel s az ellenkezőt schwarz aluweis bebizonyítván, a felség elé a következő kérelmeket terjeszse fel: a tavalyi szerb értekezlet határozata a magyar és horvátországytűlés összejöttéig hagyassanak helybe és hogy említett országgyűlések a felmerült államjogi kérdések kiegyenlítése végett mielőbb hívasanak egybe.

— Varazsdon, apr. 28-kán diónagyságn jég esett igen nagy szelvéstől kísérve, mely majd két óra hosszáig dühöngött. A jégzáró által okozott kár nincs ugyan még felszámítva, de előlegesen is igen jelentékeny lehet mondan. A vihar a Dráva melléke, illetőleg a stiriái vidékekről jött s a Muraközben is sok szőlőtermést tönkre tett.

— A „V.” szerint közlebről 300,000 forint arany és ezüstpénz érkezett Bécsbe Selmeczlől.

— Május 3-án a Reichsrathban a pálinka-adó törvény volt napi renden. Minden szem a cseh és lengyel képviselőkön függött, a kiknek eltávózása a házat határozatra képtelenné tette. Heves vita folytán a csehek s lengyelek közül néhányan el is távoztak, úgy hogy éppen csak százan maradtak, s éppen midőn a 100-dik is indult volna kifelé, már a vezedelem utolsó pillanatában érkezett néhány baloldali tag. Az adó-törvényt aztán megszavazták.

— Reményi Ede művész körutjából visszaérkezett Pestre.

— Somsich Pál „Das legitime Recht Ungarns” című röpiratának második kiadását, valamint Kecskeméti Anrél „A magyarországi események története 1860 oct. 20-dikától az országgyűlés feloszlásáig” című művét a cs. kir. rendőrség lefoglalta.

— Magyarország tanulmányi és egyetemi pénzalapjából — a „P. L.” szerint — évenként 195,000 mond: százkilencvenöt ezer foly a bécsi államkincstárba.

— A Rákóczy-indulóról újabbán idős Szilágyi Lajos a „D. K.”-ben a következőképp nyilatkozik: Több hírlapból sokféle tudósítást olvastam, melyekben, megengedjenek tisztelt honfitársaim, ha kerekem meg merem írni, egyikük se találta el a Rákóczy-indulójának sem keletkezését, sem szerzőjét. Egyik ugyan azt állítja, hogy Kőcsi, a kolozsvári nemzeti színház igazgatója tette volna által a Rákóczy esendes, lelkes magyar dalát indulóra; de Kőcsinak csak annyi volt benne része, hogy mikor a híres „Béla futása” című darabot adták, az abban foglalt éneket Kőcsi csinálta, — de az

TÁRCZA.

ALEMELIE.

TÖRTÉNETI BESZÉLY.

(Folytatás.)

Midőn a hölgy a forrásnál álló khánt megpillantá, megütözte tekintet az ifjura. Ugy emléktől, azon isteni alak jelent meg előtte, kiről a pálmalombok árnyaiban már nehányszor álmodozott.

A férfiú egy volt azon kellemes alakok közül, melyeket az egész föld kerekéségén csak a caucasi fajok közt látni.

Göndör fekete haj árnyalá sima homlokát s emelte ki kereked arcának élénk barnapiros színét, melyet ivelő fekete szemöldök s szabályos barna bajusz és kisdé gyér szakál festőivé varázsolhatott.

Az ifjú termetét ugyanazon divatu öltöny fedé, mely most másfél évezred mulva is a cserkesz harczfiak szabályos szép termetét oly élénken emeli ki.

Lovagias fesszel simult az arannyal kivert magyar tunika a fiatal chan karcsu derekára, míg egy selyemmel bélelt tigrisbőr-mante nehez arany lánczozal fonódott át nyakán, s most az alvó ifjunak vánkósát képezte.

Alemelie megállott az alvó előtt, s ajkai oly édesen mosolyogtak, mintha régen várt testvérét látna szemei előtt.

— Miért hunyod el oly sokáig szemidet, szóla, ját-szol-e velem? mint Charitás olykor! Oh bóhó!... te egy hajfűrtől illéstől álladra s orrod alá... Soha sem monda Glisteria anyánk, hogy mi is azt cselekedjük, pedig az mi jól illik nek. — De honnan jöttél te ide? Az ég küldöttje vagy-e? Nem láttalak soha közütnök. Te tán a tenger habjából, vagy onnan a kék égből jöttél alá, melynek színét ruhádon viseled? — ébredj fel, én is rég vártalak.

A chán fölpillantá s a lányka varázs kellemi által lélekig meghatva lón.

— Ki vagy csoda-szépségl teremtmény? kérdé elragadtatva, s villámgyorsan talpra szökve fektéből.

Es te nem ismered Alemeliet, ezen szép kis világunk egyik emberét; ezen világot, mely a tengerből, s azon embert, mely e világból termelt elé.

— Ki vagy édes teremtmény, hol atyád, kol anyád?

— Atyám ott fen az Isten, anyám alatt a föld... de te honnan kérdezesz ily bohóságokat, mint ha nem tudnád, azt mit tudni kell mindennek, ki a földet lakja. Ha téged talán most adott ki anyád a föld — te most születél meg az évszázados porszemekből — hogy meghalassza az Isten kérésemet, s elküldjön játszótársamul — jöjj! — lásd mi szép e kis tér — én a zergével versenyt futok — jöjj utánam — egyik sem ér el — hadd látnom: ügyesb vagy-e te, mint ők?

A lányka megszaladott, megállva s visszanevetve olykor az ifju eban felé, ki e csodás tünemény előtt némi ámulattal áll, kiskorrig helyéhez szegyezve, ekkor gyorsan levett kacagányát s felemelve jobbaján kardját, néhány könnyűded ugrás után a lánykát beérte, ki nevetve ki akara fejleni karjai közül; de az lehelten vala.

— Ah te fürge vagy, mint az őz s erős mint az Isten, kit Glisteria oly hatalmasnak fest.

— Alemelie, ember vagyok, ki téged szeret!

Az ifju el volt ragadtatva, átkarolta Alemeliet, keblére ölelte, csókjaival öntöte. A lány arca sugárzott, szeme ragyogott egy soha nem ismert, nem sejtett örömtől.

Midőn azon perczen a sziget szélén álló szirteken egy sietve összehívó harazi kürt zendült meg, Alemelie felretent e hangra, valamely feljőők rohanó tengeri szörnyeteg hangját vélte hallani, melylyel őket apró pajzanságaik ellenében néha Glisteria ijeszgette. Elrémltlen ugrott fel, s kiszaladt az olajfák sűrűjéből boldog játszótársa karjai közül, s gyorsan, mint a villám eltűnt a tájról.

A chán követni akarta őt, fölfűrkészni az egész kis

szigetet, melyben Alemelietől a tündéregék hősnőt lakni képzelhette. De a kürt hívó hangja sürgetőbb volt — mely kúrtangot ő társaiának ismert. — Villámgyorsan rohant a partsziklákra. Valóban a sziget közelében tengeri csata mutatkozott. Egyet az ő gályái közül, mely mint látszik e szigetnek tartott üldözöbe vetek a görögök, a hajó járatából elárvulva azon céljokat, hogy a magyar hajót mindenek fölött az ezen szigethez közeledéstől akarnák elzárni. Mindamellett az egyenes vonalban tartott e tájuk, mert e szirteken álló kürtölő s integő hajósok jeleiből sejtette a hajós vezér, hogy elveszettnek vélt chánjuk e szigetre vetődhetett a hajótörés után.

Csak hamar a sziget közelében volt a hajó, a vesztélyes küszirték miatt nem közelíthet meg a tájat, de sietve küldte előre néhány mentő csónakot oly izennel, hogy ha menekültek vannak a szigeten, egy perczet se vesztve sieszenek, mert a görögök minden perczen rájuk tithetnek.

Tuma chánt egész lelke mélyéig meghaták Alemelie kellemi; de ő eltűnt már a rejtélyes sűrűségben a nélkül, hogy sejteti lehetne hová lón? Idő misem volt arra, hogy fölkeresse s magával vihesse a lányt, mert élénk csaták folyván, a chának személyes érdekeit az országos érdekek után kelle tennie.

Felült egy mentő csónakra s az övéhez sietett erős feltétellel lelkeben, hogy ha Byzanczot nem is, de e szigetet birtokába ejti legalább addig, míg a forróan megszeretett Alemeliet menyasszonyává tethi.

A szerencse nem kedvezett feltételének, a magyar hajósereg visszaveretett s a chán célzásirtnak látta a görögök által ajánlott békekötésbe bocsátkozni, melynek egyik pontja volt az, hogy a magyar kereskedő hajóknak szabad menet jövet engedessék a Márvány-tengeren által az európai tartományok felé.

E pont kikötetése az ifju chánra nézve legfőbb cél azon sziget újbóli kifűrkészése volt, hol őt a véletlen Alemelie karjai közé vezette. (Folytatjuk.)

indult a Rákóczy dalából Ruzicska, a József ezredének karmestere készítette. Mótí nevű híres kolozsvári primás után és legelőször a „Béla futása” szindarab előtt és minden felvonás után maga Ruzicska vezette a Mótí bandáját. — Ezen darab előadásán magam is jelen voltam, mert akkor a telet Kolozsváron töltöttem. Ruzicskát személyesen ismertem, sőt mikor az ezreddel kijött Magyarországra, Bihari tőle tanulta meg; így terjedt el a két hazában. Gróf Bathlen Ferenc, maga is jó muzsikos levén, olaszországi utazásából Bécs felé jövén, Ruzicskát megfogadta karmesterének Bethlenbe a bandájához; ott is gyakran voltam vele, s igen jó bandát alkotott a bethleni cigányokból, úgy hogy mikor én Bethlenben nála voltam, 3-dik esztendőre a cigányok hangjegei után zenéltek, s kedvünkért (mivel kisebbik sógorom, Zsomori Ferenc, nejevel unokagyermek volt) a gróf Radnára is elhozta a bandát. Ez ismeretnek után tudom, hogy a Rákóczy-induló szerzésének érdeme: Ruzicskát illeti.

— A Pesten tervezett nagy vízvezetési művel érdemetes kapcsolatban áll azon hír, hogy a híres forráskutató, Abbé Richard, ki mint egy új Mózes még Arabia pusztaságain is tudott forrásokat fakasztani, több oldalú felhívásnak engedve, Budapestet is meglátogatandja, és széles tapasztalataival mind a fenemlített műnek, mind általában a fővárosi ivóvízellátásnak igen nagy hasznára és előmozdítására leendő. Utiköltségét az érdekeltek közösen viselik és azonkívül az általa Pest-Buda környékén fölfedezendő forrásokért külön tiszteletdíj van neki ígérve.

— Kvaternik Jenő a „Glaszonsa” című lapban nyilatkozatot küldt azon vadrá nézve, miszerint gr. Rechbergnek a titkos orosz politika közlését 200,000 frt tiszteletdíjért kínálta volna. A nyilatkozat a nevezett lapban 9 egész hasábot foglal el. K. sulyt fektet rá, hogy az egész 1860-ra viendő vissza. Az „Agr. Ztg.” ezt így állítja össze: Kvaternik ur Zürichből az említett évben egy levelet intézett a grófhoz, de az ő politikai tevékenysége, melyet 2 éven keresztül ezen irat után folytatott, világosan az ellenkezőt bizonyítja, mint a mit rágalmozói állítanak. E rágalom ezenfelül kizárólag vallási és nem politikai természetű; ha ő mint katolikus ezen állítólagos titkot Ausztriának elárulta volna, akkor az egész nyugati világ előtt csak kötelességet teljesít vala. De ezt nem tette, sőt írásbeli ajánlata dacára nem is gondolt rá. Igaz, hogy nagy összeget kívánt érte, de csak azért, mert előre látta, hogy azt soha se fogja megkapni; egy neki tett kisebb ígéretre nem is felelt, követve azon politiko diplomatikai maximát: „Ne írj és ne beszélj semmit soha, a mit ugyanakkor írásban vagy szóval nem paralyzálsz, nehogy ma vagy holnap pillanattnyi barátaid eléggének” — csak nemzete jólétét mindjárt akkor az orosz kormányhoz is fordult azon megjegyzéssel, hogy ezt gr. Rechberg irányában is tette. Ez csak politikai stratégia volt, hogy a grófnak tett ajánlatát paralyzája és viszont. Az orosz kormány a tárgyat valószínűleg csekélynek tartva, nem is felelt, mit szintén előrelátott. — Ott e részben nem anyagi érdek, hanem egész más cél vezette. Az a gr. Rechberghez írt levelek lényegében fektűt, t. i. a horvát nemzet politikai jövőjében. E tekintetben annak kívánalmait így formulázta: Nemzeti csoport-rendszer Ausztriában; a horvát csoportozathoz tartozik egész Istria, Dalmátia és Tótország; a horvát nemzetnek ezenfelül legyen nemzeti hadserege; egy szóval, mond K. ur, már akkor védelmezte és ajánlotta ismert programját az ausztriai kabinetnek. Az orosz titkos politikára vonatkozó ajánlat csupán stratagéma volt. Erre fájdalom, tagadó választ kapott. Ez időtől fogva semmi köze sem volt Ausztria embereiből. — mondja ismét — maga megírta gr. Rechbergnek, hogy ha öhajátainak Ausztria enged, a titkok közléseért semmit se kíván. Lehet-e többet kívánni egy vagyontalan embertől, mint ha 200,000 frtot áldoz hazája oltárán? (Áldozat, melyet, mint maga mondja, soha se remélt elnyerhetni.) Az állítólagos föladásra nézve egy első rendű államférfiut és elvtársait illetőleg, K. erősíti, hogy az nem volt feladás, csak nyilvános kritikája alkotmányos személyiségek politikájának; ő gr. Rechberget írásban szólította fel, hogy levelet azon magasállású államférfiúnak bemutatassa. Éppen ez által enyészik el minden gyanu, mintha ő háta mögött valakit be akarna mártani, mint ezt fájdalom, némely horvát Bécsben személyes érdekekből teszi. Nyilatkozatát dagályos szózárral fejezi be a horvát hazafiakhoz. A „P. N.” minderre azt jegyzi meg: ha e nyilatkozat mentség akar lenni, az mindenesetre igen sajtószertű.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, maj. 4. Az „Observer” jelenti, hogy Elliot, volt nápolyi követ, hűfőn külön kúldetésel ment Görögországba, hol a helyzet zavaros volta egy követ jelenlétét kívánja, kinek föladata lesz, hogy az angol érdekek fölött őrkdjék. Elliot-ot Antrobus konstantinápolyi brit követségi segéd és Conygham haagi brit követségi segéd kísérendik.

Francziaország. Páris, maj. 1. Most már nemcsak a kétségtelen, hogy Goyon tábornok visszahívatik, de az is, hogy soha sem fog többé visszatérni Rómába. Niel marsallnak hosszas tartózkodása Párisban ismét azon gyanúra ad okot, hogy a katonai és diplomatiai tejjhatalom valószínűleg az ő kezeiben fog egyesíteni. Goyon tábornok szenatorrá nevezetik ki, Lavalette azonban nem fog tiszteletviszátérni Rómába, s e magában véve jelentéktelen körülmény sokat tesz azon még a clericalis lapok előtt is hitellel talált hír terjedésére, hogy Victor Emanuel király mielőtt Nápolyból Turinba visszatérne, Rómába megy. Anyai bizonyos, hogy még azok is, kik néhány nap előtt a legmakacsabban tagadták, most hiszik, hogy a békés megoldás nincs messzire.

Páris, maj. 2. A „P. Ll.” levelezője szerint ismét miniszterválsági hírek keringenek, a mi igen természetesen, miután a kabinetnek több tagja elégtelen, Goyon visszahívása miatt. Billault, ki a minisztertanácsban élénk pártot a tábornokot, beadtá lemondását, melyet azonban a császár nem fogadott el. Walewsky gr. visszalépéséről is

beszélnek. Mintán azonban itt csak képvisleti, de nem parlamentarizmus uralkodik, az egyéni véleménykülönbség aligha lesz befolyással a kabinet sorsára. Eddig bizonyos, hogy Napoleon herceg eszméi, melyekből a külpolitikát illetőleg Persigny is csatlakozott, az irányadó helyen teljes győzelmet arattak. Az „Ami de la Religion” Goyon tábornok visszahívását az ünneplésen elvállalt kötelezettségek megszegésének tartja; a Faubourg St. Germain-ben beszél, hogy a pápa elhagyja Rómát, és Victor Emanuel király a világvároson keresztül tér vissza Turinba.

Páris, maj. 3. Állítják, hogy a visszahívó rendelet ma indított el Goyonhoz. A tábornok azonban az éppen most kezdődött szemle bevégeztéig mindenesetre Rómában fog maradni. Viszszatérte után haladéktalanul elfoglalandja kiérdemelt helyét a senatusban. Utóda valószínűleg senki sem lesz. Lavalette mellett a most is Párisban létező dandártábornok fogja a kivételes felbatalmazást birni. Napoleon herceg Lavalette tiszteletére fényes ebédet adott, melynél Nigra lovag és Thouvenel ur is jelen voltak. Bizonyosnak látszik, hogy a herceg a napokban Nápolyba utazik.

Hivatalos körökben az Ausztria felett, vagy is inkább elleni nyilatkozatokban sokkal kevésbé tartózkodók, sokkal kevésbé titkolják az ellene táplált gyűlöletet. Napoleon herceg, ki a mult szombaton még oly rossz kedélyben volt, hogy legbensőbb barátai sem mertek hozzá közeledni, tegnapelőtt óta örömtől sugárik; a császárné ellenben oly levert, hogy alig rávehető, hogy lakosztályából kimozduljon. Mindezek kétségtelen tanujelai annak, hogy Napoleon császár római politikája egy újabb stadiumba lépett.

Olaszország. Turin, maj. 2. A király nápolyi útja már is kedvező hatást gyakorolt a tuileriák politikájára, s Benedetti ur, az olasz ügy egyik legbüzzőbb pártolója, mindent elkövet, hogy e kedvező benyomás minél tartósabb maradjon. Az angol követ még nem érkezett meg Nápolyba. Hudson lord odaütazását Róman keresztül teendő, hol néhány napot időzni fog. A követ ur tapasztalt és éles látású szemlélő, s jelentései bizonyosan elhatározó befolyással lesznek az angol kormány magatartására.

A „Vaterl.” párisi levelezője írja: Victor Emanuel király Napoleon tanácsára levelet intézett a pápához f. é. apr. közpele felé, melyben a kath. egyházhoz való ragaszkodásnak kifejezése, és a vörös olasz párt folytonos tevékenységére való utalás mellett annak szükségét fejegeti, hogy Róma és Turin között kiegyezkedés jöjjön létre. A területi kérdés e levélben csak gyengén érintetik, és a pápa felkérte, jeleste ki, mily biztosítékokat kíván Piemonttól, mely — Napoleonnal egyetértve — hadsereget fog küldeni Rómába, a szent atya személyének megvédelmezésére. Viktor Emmanuel ugy látszik arra számít, hogy legalább időnkint a pápa mellett lakhatik Rómában. E levelet Goyon tábornok adta át, saját császárának egy levelével. A pápa felett Napoleon császárnak, s ezt alkudozásnak keresztelt sürgönyváltás követte. Egy másik hír azt állítja, hogy a süker már bizonyos, és Antonelli bírnok hajlandó a leköszönésre. Palmerston lordnak alsóházi híres beszédét kapcsolatba hozzák e körülményekkel: Azt állítja, hogy Palmerston értesítve volt Napoleon császárnak azon szándokáról, hogy Rómában elfoglalt posícióját részben a piemontinak át akarja engedni. Ehez járulnak a Viktor Emmanuel nápolyi útjának elhalasztását illető sajtószertű hírek is. A helyett, hogy egyenesen Nápolyba ment volna, több napig tartózkodott Florenz közelében. Sajátságos, hogy közlönyei azt terjesztették, hogy ő felsége ott vadász és mulat. Mások épen az ilyes híreket megczafolni volt feladatuk. A hír azt mondta, hogy a királynak összejövetele volt ott egy, Rómából érkezett urral. Senki sem tudja azonban, a kérdéses egyén Goyontól, vagy tán épp Portof Anzioból jött-e... Végre még azt is mondják, hogy a király véghatározatai Nápolyban fognak világosságra jöni. Napoleon herceg is oda szándékozik, s e pillanatban talán már el is utazott. A római székhez közelálló körökben feltűnő hallgatagság uralg, csak azon bizalom nem ingott még meg, hogy a pápa, konservatív politikájától egy lépésre sem távozzék el.

Az „Indep.” szerint ha Victor Emanuel király Rómába megy, a pápa Antonelli bírnokkal Velencebe fog vonulni, s ezen eshetőségre már ideiglenes kormányt is nevezett ki, Rauscher bécsi bírnok érsek, Wieseman és egy harmadik meg nem nevezett egyházi méltóság személyében.

Róma, maj. 4. A pápa ma visszaérkezett.

Németország. Berlin, maj. 2. A „Berliner Börsen-Ztg.” szerint az előválasztások eredménye Poroszországban, e napig következő: Brandenburg 1504 haladó, 273 alkotmányos, 69 konservatív. Preussen: 287 haladó, 18 alkotmányos, 62 konservatív. Pommern: 318 haladó, 1 alkotmányos, 48 konservatív. Schlesia: 272 haladó, 32 alkotmányos, 62 konservatív. Posen: 188 haladó, 6 alkotmányos, 41 konservatív. Sachsen: 322 haladó, — alkotmányos, 12 konservatív. Rheinland Westphalen: 678 haladó, 15 alkotmányos, 202 konservatív. A nevezett tartományokban tehát összesen 3569 haladó, 345 alkotmányos és 495 konservatív.

A király, hir szerint sajátkezű levelet kapott a belga királytól, melyben Vilmos királyt a leghatározottabb modorban inti, hogy a népbe bizzék s annak minden szabadságait szeplőtelenül óvja meg. A kurhesseni ügyet illetőleg Bernstorff gróf jegyzéket küldött Bécsbe, melyben felhívja az ausztriai kabinettet, hogy a porosz kormányt nyál kezét fogva, a leghatározottabb tiltakozást intézzenek, szükség esetében be is avatkozzanak Kurhessenbe. Hir szerint az ezen fejedelemseben közelebből kibocsátott választási rendeletet, magok a würzburgi azonosjegyzéket aláírt kabinetek is rosszalják.

Oroszország. Dél-Oroszországból írják, hogy az üd-dik hadtest, melynek főhadiszállása Odessa, annyira szaporodott, hogy jelenleg 68,000 emberből áll. E létszámot most dragonosok és kozákokkal kerek szám 100,000-re szaporítják. Azt is mondják, hogy az eddigi parancsnok Bissak tábornok nemsokára egy nagyherceg által fog helyettesíteni. E hadseregnek, mely most már déli hadtest nevet ka-

pott, a rendeltetése, hogy a Dunánál bekövetkezhető eshetőségekre készen álljon.

Varsó, maj. 4. A kereszttegyházban, midőn a nép kijött, 22 egyént fogtak el, kik tiltott énekeket zengtek. Több nő is van közöttük. Ez alkalommal összehittközös történt a rendőrséggel. Az őráratokat megkettőztették.

Varsó, maj. 4. Május 2-án este az 1791-iki alkotmány évnapijának előestéjén megkísérleték több templomban a tiltott dalok éneklését, a kezdőket az utcán elfogták. 3-dikán reggel ismételték a kísérleteket; öt embert elfogtak. A tanulók erőlyesen követelték a befogottak szabadon bocsátását, s csödtület lett belőle, melyet azonban a rendőrség katonaság nélkül csillapított le. A nap többi része csendzavarás nélkül folyt le.

Törökország.

Konstantinápoly, april 24. A „Köln. Ztg.”-nak írják: Belgrádban a husvét ünnepek alatt tüntetés volt a törökök ellen. Mintegy 1000 szerb be akart törni a várba, azonban visszaveretvén, a török lakosságot bántalmazták. Szerbiában folyvást szervezik a katonaságot s Petrovics nevű egyéniséget küldöttek Sz. Pétervárra, hogy ott fegyvereket vásároljon. A kormány azt mondja, hogy nem a porta, hanem Ausztria esetleges támadásai ellen készülnek.

A „P. Ll.”-nak írják Belgrádból apr. 28-ról: Mialta az ujczozás Szerbiában megkezdett, a törökök rendkívüli tevékenységet fejtenek ki, és minden pillanatban csatakeszen állanak. Mi eddig szokásban nem volt, most erős őráratokat czirkáltatnak a városban, az őrségeket megkettőztetik, és hadikészületekkel látják el magukat. A várba csak egyeseknek engedik meg a bejárást. Legközelebb két hajót várnak bombákkal megterhelve, s hire jár, hogy 2000 basibozuk fog vezényeltetni Belgrádba. Az itteni törökök azon körülményből merítnek bátorságot, hogy, mint mondják, a szultán a 30 évi adót követeli Szerbiától, és Mihály herceget atyjának vétkei és hálátlansága miatt a trónról el akarja tüzni. Ez ideig törökök és szerbek a legjobb egyetértésben éltek itt egymással, most azonban, ugy látszik, felsőbb utasítás folytán, a törökök minden érintkezést kintlenek a keresztényekkel, mert a basa fél, hogy a törökök, ha arra kerül a sor, hajlandóbbak lesznek a szerb törvények alatt élni, mely nekik vallásukat és nemzetiségüket egyaránt biztosítja. Ez által a törökök és szerbek egymáshoz viszonyra naponként elviselhetlenebb lesz, és e veszélyes helyzet nem tartat tovább, ha csak kereskedést és hitelt teljesen meg nem akarnak semmisíteni. A szerb kormány ezáltal végre is kényszerítve lesz minden rendelkezésre álló eszközt fölhasználni e kedvezőtlen helyzet megváltoztatására, és saját existenciájának biztosítására.

Amerika.

Uj York, apr. 23. Mercier franciaia követ a külföldszövetkezték miniszteriumával alkudozik. A külföldszövetkezték congressusa elhatározta, hogy addig nem fogja magát elnapolni, míg Mercier küldetése be nem lesz fejezve. A „Richmond Dispatch” kiállításba helyezi a külföld szövetkezték államok elismerését Franciaország által. Beauregard tábornok Koryntban erősítéseket kapott. York-towaról nincs további hír. A szövetségi csapatok megkezdtek a támadást Macon erőd ellen Savannahban.

Ujabbak.

Bécs, maj. 7. A hadseregleszállítás nagyobb mérvben fog történni, mint eredetileg szándékolattott. Csak a magyar ezredekől huszezer embert bocsátanak szabadságra, úgy hogy az összes leszállítás mintegy negyvenezerre menend.

Bécs, maj. 7. A birodalmi tanács alsóházának mai ülésében a külügyminiszterium költségvetése került tárgyalás alá. Kuranda felvilágosítást kívánt a jelenlegi politika elveiről, különösen Német- és Olaszországot illetőleg. Rechberg gr. következőleg válaszolt: Ausztria mindig törekedni fog összeköttetését Németországgal és állását Németországban szilárdul fentartani. Olaszországra vonatkozólag, a beavatkozási politikával, mely neki keserű gyümölcsöket termelt, felhagyott. Ausztria politikája Olaszországban védelmi politika, s a védelemért a ház, valamint az egész birodalom jót áll. (Tetszés). A kurhesseni kérdést illetőleg a németszövetségi követ utasítva van, hogy a poroszszal kezel fogva járjon el.

Berlin, maj. 7. Eddigél csaknem általánosan ujbol a volt követek választattak meg. Az országgyűlés folyó hó 19-re van egybehíva.

Brüsszel, maj. 6. A mai „Indep.” jelenti: Napoleon herceg e hó 10-én bizonyosan elutazik Nápolyba, Girardin Emil kíséretében. A „Moniteur belge” szerint Lipót király vasárnap egy újabb orvosi műtétet állott ki. A király egészségi állapota tegnap kevésbé volt jó, mint azelőtti napokban.

Gabonaár Kolozsvárt Majus 8-án 1862.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztabúza 4 frt 40 kr. Elegybúza 3 frt 80 kr. Rozs 3 frt 20 kr. Árpa 2 frt 40 kr. Zab 1 frt 40 kr. Török-búza 3 frt 28 kr. Pityóka 1 frt 40 kr. Marhahús 18 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Május 7-kén: Nemzeti kölcsön 85.10. 5 % Metalliques 72.30. Bank-részvény 856.—. Hitel-részvény 221.40. Váltó Londonra 131.65. Ezüst 130.15. Arany 6.26.

Május 5-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyar országi 75.50. Erdélyi 71.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

HIRDETÉSEK.

(591)

Hirdetés.

Alóírtak van szerencsése közírré tenni. nemes Udvarhelyszék anya-városában **gyógytára minél előbbi megnyitását.** — Mire nézt, az ez üzlet körébe tartozó ezikkel foglalkozó egyének tisztelettel felhív. — S egyszersmind nem mulasztja a tisztelt közönségnek figyelmébe ajánlani, a teljesleg felszerelendő **hasonszenvi** (Homoeopathisch) gyógytárát is. — Különös figyelemmel levén a jeles dézsi főorvos dr. Szűcs Sámuel ur által, már régebbi időtől fogva alkalmazott rendszere.

(589)

SOLYMOSY JÁNOS, gyógyszerész.

(1—3)

Eladó jószág.

Magyar-Frátán a mezőségen van egy **271 hold szántó-, kaszálóból és 35 hold erdőből álló jószág** tagosítva gazdasági és lakó épülettel együtt — örök áron eladó. Értekezhetni felőle Hosszu-Maeskáson tulajdonos Szentiváni Lászlóval és Kolozsvártt megbízott T. Mikó Lőrincz urnál sétatérutca 16 szám alatt.

(588)

Lakváltoztatás.

Alóírt tisztelettel jelenti a t. cz. gazdaközönségnek, hogy **VIDACS ISTVÁN** nak Kolozsvártt külmonostorutcában létező **gazdasági gépraktára és fiók-műhelye** — szentgyörgynap óta — ugyancsak külmonostorutcában a **166 sz. házhoz** van átköltöztetve. Van szerencsése továbbá jelenti, hogy a nevezett raktárban találtaknak négyféle **Vidacs-ekék, kétféle szoró és szelelő rosták**, mely egy nap alatt 600 vékát felszor és egyuttal választ; továbbá: vasból készült **szénagyűjtők, daraszolók** — útszítókra, nem különben **töltőgőzt és kapáló, törökbúzaféjtő** s több más gépek. A mely ezikkel a raktárban nem lennének, három hét lefolyta alatt a pesti főraktárból meg hozatnak és elkészítetnek. Felvállal mindenféle **javitásokat**, mint szintén esztorgályos munkákat. Elfogad megrendeléseket levél által is, az öszveg egy részének előre lefizetése mellett. Midőn pontos szolgálat és jutányos árról kezeskedik, a t. cz. gazdaközönség pártolását kéri.

(588)

Kolozsvártt, majus elején 1862.

BARIS JÓZSEF gépész.

(452)

Valódi MOLL SEIDLICZ PORA,

mely a párisi műkiállítás arany-érmet nyert. Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerárt Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Múltan tapasztaltam, hogy az úgynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal árrulatnék, melyek szóról szóra az enyim szerint utnoztva, a közönség csalódására, még saját névaláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjéről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyen műszereknek megkülönböztetése végett, minden általam készített skatulya Seidlitz-por saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehérr papírosan ezen esmeretű-jegy „Moll Seidlitz-pora“ (Moll's Seidlitz-Pulver) viszonyomáson látható.

Ara egy bépecsételt eredeti skatulyának **1 ft 25 kr. o. é.**

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyított gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszerek közt bizonynyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes biznyitványul szolgál, hogy azok tögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges főfájás, vértorlódás, köszvény-szerű tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hanyasi inger stb. esetében a legjobb eredménnyel használtatik, s a legtartamosh gyogyeredményt vívtak ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, múltan az allopathiai és vizgyógyimódot hasznaltan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan viszszyanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók kereskedők, közművesek, műészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyszerárak a legkisebb könynyebbulást se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható **csupán csak**

Kolozsvártt: **RITTER Tr. özv. gyógyszer.** Továbbá Beszterczén: Szongot György. Sz. Agóthán: Knall K. gyógyszerész. Déván: Büchler A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. M.-Vásárhelyt: Bucher M. Burdacs A. N.-Bányán: Haracsek. Nagy-Károlyban: Schöberl. N. Váradon: Jánky Antal. Segesvártt: Misselbacher. Szilágy-Somlyón: Orawetz A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi cézeknél létezik még ezeken kívül a

norvegiai hegyekről való

valódi DORSCH-MAJHALZSIROLAI raktára is

Ara egy nagyobb üvegnek **1 ft. 80 kr.** egy kisebbnek **1 ft. o. é.**

Az üvegek el vannak látva védmárkossal és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb majhalzsirofaj a dorsch-halaknak legodonosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a **bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott.** — E valódi Dorsch-majhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, tült bőrkürités, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben.

(590)

Nagy Enyeden a néhai Inceze Dániel tanár árvainak **325 számú háza**, mely az egykori Milotai-féle házszal szemben, a patak és piac között fekszik: örök áron eladó. Értekezhetni e tárgyban N. Enyeden tanár t. Vajna Antal, Kolozsvártt tanár t. Takács János urakkal.

(2—3)

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön kapható:

NÖVENDEK IFJUSÁG IMAKÖNYVE.

Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta **Medgyes Lajos.**

Ara: nyomtató velin papíron, bőrbé kötve, tokkal, 1 ft.

Díszkiadás, író-velin, bőrbé kötve arany metszéssel, tokkal 1 ft 50 kr.

Harang virágok

Toth Endrétől. Ara 1 ft 40 kr.

A boncztan rövid kézikönyve

Írta **Zlamál Vilmos.** Ara 1 ft 80 kr.

Szent László király

Történeti elbeszélés mindkét nembeli ifjuság számára. Írta **Remellay Gusztáv.**

2 kötet, 2 képpel. Ara 1 ft 80 kr.

Piezer's universal Lexicon

Zweite Auflage in 34 Bänden gebunden, 45 ft helyett 25 ft.

UTI RAJZOK.

Írta **ZOMBORI GEDŐ.**

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-ik kötet: Franciaország, Schweitz, Savoya és schweitz határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország.

A két kötet ára 2 ft.

Pygmalion

vagy **egy magyar család Parisban.**

Regény 2 kötetben. Írta **Józsika Miklós.** Ara 1 ft 60 kr.

Deux années au Brésil

par **F. Biard.** Ouvrage illustré de 180 vignettes, dessinées par E. Rion.

D'après les croquis de M. Biard. Prix: 14 fl.

Les misérables

par **Victor Hugo.** Edition autorisée par l'auteur. Deux vol. prix 6 fl. 30 kr.

Voyage

aux grands laes de l'afrique orientale, par le capitaine Burton.

Ouvrage traduit de l'anglais avec l'autorisation de l'auteur par Mme **H. Loreau**, et illustré de 37 vignettes. Prix: 14 fl.

AZ AUSZTRIAI BÜNTETŐ TÖRVÉNY

átalános része.

Tartalmazza: a büntettekről s annak büntetéséről általános, a súlyosító és enyhítő körülményekről, nemkülömben azoknak a büntetés kiszabásánál alkalmazásáról és a büntettek fölösztásáról szóló tant. Magyarázta: Dr. Hye Glunek Antal lovag, es. kir. igazságügy-miniszteri tanácsos, az ausztriai császári Leopold rend vitéze sat. sat. fordította: Somossy József, ára 3 ft.

Statistikai közlemények.

A hazai állapotok ismereténél előmozdítására, kiadja a Magyar tudományos Akadémia statistikai bizottmánya. Szerkeszti Hunfalvi János. II. 1. Ara 2 ft

Veress F. látogatásijegy alaku fényképei

Darabja 50 kr.

Balázs Sándor, Berde Áron tanár, Bodola Sámuel ev. ref. püspök, Bognár Vilma, Brassai Sámuel, Deák Farkas, Dózsa Dániel szerkesztő, Fekete János román esperes, Fekete Mihály szerkesztő, Finály Henrik Lajos, Follinus János, Gyulai Pál tanár, Haynald Lajos rom. kath. püspök, Haray Victor, Halmágyi Sándor, Hory Farkas, Helmreich Jakab, Huber Károly, Huber Ida, Jakab Elek, Komáromy Lajos, Kriza János unit. püspök, Gr. Mikó Imre ö. exc., Nagy János, Nagy Ferencz, Ocsvai Ferencz jogtanár, Báró Orbán Balázs, Ormai Ferencz, Paulay Ede, Pauly Richard, Rétthy Lajos, Salamon József tanár, Szász Domokos, Szász Gerő, Szentgyörgyi Imre, Szerdahelyi Kálmán, Szigligeti Anna, Szigligeti Jolán, Türr István.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)